

BETALKORT & INKÖPSKORT – EN BRA AFFÄR FÖR STATEN

Staten hanterar omkring 11 miljoner fakturor per år. Kostnaden för detta uppgår till ca 5,5 miljarder kronor. Dessutom använder staten fortfarande i stor omfattning dyra rutiner som kontantförskott, vouchers och rekvisitioner. För att effektivisera myndigheternas inköps- och betalningsprocesser förespråkar Riksgäldskontoret därför ett ökat användande av betal- och inköpskort. Under 2004 upphandlade Riksgäldskontoret nya ramavtal för betal- och inköpskort. Dessa kan utnyttjas av såväl riksdag som statliga myndigheter och affärsverk.

Inom staten används två typer av kort: betalkort och inköpskort. Betalkorten är i första hand tänkta att användas för inköp i samband med resor och representation, medan inköpskort ska användas för inköp i den dagliga verksamheten.

Betalkort

När en statligt anställd i tjänsten handlat med betalkort är huvudprincipen att den anställde har ett personligt betalningsansvar för fakturan från kortutgivaren. Endast i undantagsfall används företagskort där myndigheten är betalningsansvarig. I normalfallet redovisar den anställde därför underlagen snabbt för att få betalt från arbetsgivaren innan kortfakturan ska betalas. På så sätt minskar risken med sena reseräkningar, samtidigt som den anställde slipper ligga ute med egna pengar. Med hjälp av betalkort går det också på ett enkelt sätt att komma bort ifrån hanteringen av förskott, vouchers och rekvisitioner.

Resekonto ingår i ramavtalen för betalkort

Resekonto är en samfakturerings tjänst hos kortutgivaren, som innebär att inköp av resor via olika resebyråer, flygbolag m.fl. samlas på en faktura. Det leder till att antalet fakturor, och därmed hanteringskostnaden för dessa, minskar. För att ytterligare förenkla administrationen erbjuder kortutgivaren dessutom ett flertal olika tillval till fakturerings tjänsten som förenklar avstämning, uttag av statistik m.m.

Innan resekontotjänsten ingick i ramavtalen för betalkort har flera myndigheter upphandlat sådana tjänster separat i samband med att de träffat avtal med resebyråer. När nu resekonto ingår som en del av betalkortstjänsten breddar det i allmänhet utbudet av reseföretag. Kortföretagen knyter också kontinuerligt allt fler samarbetspartner till sina resekontotjänster.

Betalkortens användning i världen

Myndigheter som har personal stationerad i olika delar av världen har stora krav på att de betalkort de använder ska ha god täckning i de aktuella länderna och regionerna. I vissa länder är kort till och med det enda effektiva sättet att hantera kontantförsörjningen. Riksgäldskontoret har därför sammanställt de olika kortnätverkens täckning så att myndigheterna kan ta hänsyn till sina specifika behov när de väljer vilket kort de ska använda. Myndigheterna kan också välja att använda flera betalkort, kopplade till olika kortnätverk, för att få maximal täckning.

Låg kortanvändning inom staten

Trots de stora fördelarna med att använda betalkort har endast cirka 10 procent av de anställda inom staten tillgång till betalkort. I Riksrevisionsverkets granskning 2002 kring myndigheters användning av betalkort konstaterade de att det i många fall finns "kulturella hinder" för en ökad användning av dessa. Uppfattningen bland flera av myndigheterna är att betalkort endast är avsett för chefer i myndigheten, vilket också brukar återspeglas i myndigheternas regler för betalkort. Detta är dock en uppfattning som Riksgäldskontoret vill ändra på. Givet de kostnadsbesparingar kortanvändningen medför borde det vara myndigheternas och de anställdas behov av enkla och säkra betalnings sätt som styr om en anställd erbjuds betalkort. Regler angående betalkort bör ingå som en del av en myndighets resereglemente.

F
A
K
T
A

Kortbolagens service

Samtliga kortbolag erbjuder en uppsjö av tjänster till sina kort. Det rör sig om allt från rabatter på bensinbolag till dygnetruntspärrservice, kundstöd etc. Vilka tjänster som finns samt eventuella priser för dessa framgår av ramavtalen.

Inköpskort är nytt inom staten

Myndigheterna har ett starkt intresse av att förenkla och rationalisera inköpsprocessen eftersom administrationen av kontantkassor, förskott och fakturor är tung och kostsam. Avsikten med inköpskortet är att underlätta de kontinuerliga inköpen genom att bland annat minska antalet fakturor.

Inköpskortet ska användas av de personer inom myndigheten som sköter inköp i den dagliga verksamheten. Det kan röra sig om förbrukningsartiklar, inköp av servicematerial etc. Inköpskortet är tänkt att användas vid köp i Sverige och köp via internet. Däremot är inköpskortet inte lämpat för resor i utlandet eller för kontantuttag.

Även i näringslivet är användningen av inköpskort en förhållandevis ny företeelse. I Sverige finns uppskattningsvis endast ett par tusen inköpskort ute på marknaden, företrädesvis bland stora företag som har en hög grad av automatisering i sin hantering av sina order-, lager- och fakturerings-system. Användningen ökar dock snabbt och före-

tagens möjligheter till besparingar genom detta är mycket god.

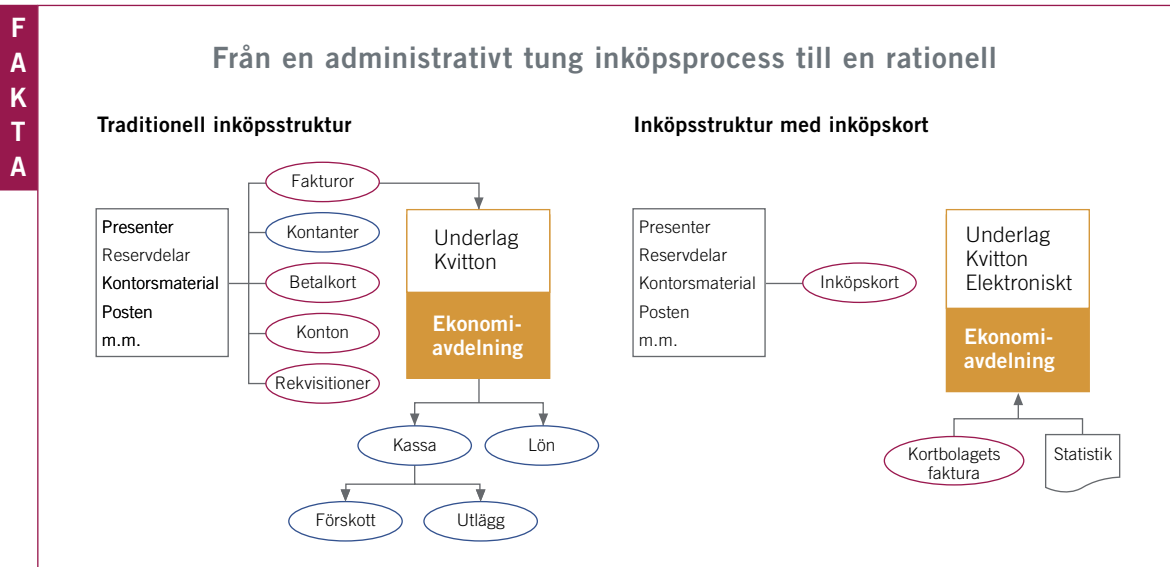
Jämfört med betalkort är inköpskortsanvändarna en ny kategori kortinnehavare på myndigheterna. I likhet med betalkortet är inköpskortet personligt, men det är myndigheten som har betalningsansvaret. Det innebär att myndigheten har ansvar att godkänna och betala kortfakturan på förfalldagen.

Effektiva inköp och bättre uppföljning

Till inköpskortet kan myndigheten koppla ett flertal begränsningar, som inköpslimiter, spärrar så att kortet endast går att använda hos vissa utvalda leverantörer eller i en viss bransch etc. Myndighetens uppföljning och kontroll kan också förbättras genom användandet av inköpskort eftersom kortföretagen erbjuder bra redovisning av statistik över inköpen.

Nya ramavtal gäller från den 1 januari 2005

Riksgäldskontoret har tecknat nya ramavtal på kortområdet under 2004. Bland nyheterna i ramavtalen är resekonto och inköpskort. Nytt är också att betydligt fler myndigheter än tidigare har möjlighet att använda sig av ramavtalen. Under hösten 2004 har Riksgäldskontoret informerat myndigheterna om de nya ramavtalen. På www.rgk.se finns utförlig information om avtalen och dess tillämplighet.

Fördelaktiga ramavtal

De nya ramavtalen innehåller mycket förmånliga villkor för staten. I stort sett är valutaväxlingspåslag och avgift för kontantuttag de enda kostnaderna som kortföretagen fakturerar myndigheterna. En av kortutgivarna tar inte ens ut avgift för kontantuttag. Detta innebär att utställandet av kort, kortanvändningen, faktureringen och de flesta kringtjänster är helt avgiftsfria för myndigheterna.

Fyra rangordnade ramavtal för betalkort

Riksgäldskontoret har tecknat avtal med fyra leverantörer av betalkort. Dessa är i rangordning:

1. SEB Kort AB, avseende Eurocard/MasterCard,
2. American Express Services Europe Ltd., avseende American Express
3. FöreningsSparbanken, avseende Visa Business Card/Visa
4. Nordea Finans AB, avseende First Card/Master Card

Som huvudregel gäller att myndigheten ska avropa den högst rankade leverantören. Först om den högst rankade kortleverantören inte kan erbjuda efterfrågad tjänst kan avrop ske från annan kortleverantör och då i enlighet med rankningen. Riksgäldskontoret har tagit fram en mall som myndigheten kan använda för ändamålet.

Två ramavtal för inköpskort på första plats

För inköpskort har Riksgäldskontoret tecknat avtal med två leverantörer. Dessa är båda rangordnade på första plats.

- SEB Kort AB, avseende Eurocard Inköpskort/MasterCard
- American Express Services Europe Ltd., avseende American Express Inköpskort/American Express

Avtalstid

Avtalstiden för ramavtalen är två år. Därefter har Riksgäldskontoret möjlighet att förlänga avtalstiden med ytterligare maximalt två år. Ramavtalen gäller längst till och med den 31 december 2008.

Anita Schönbeck, Statens internbank

Fakta om ramavtal

Riksgäldskontoret ansvarar för upphandling av ramavtal för betalningsförmedlingstjänster till och från staten. Ett ramavtal är ett avtal mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa samtliga villkor (funktionalitet och pris) för en viss tjänst eller vara under en viss period. De myndigheter som omfatt-

tas av ramavtalet kan sedan avropa tjänster till fastställda villkor med hänvisning till ramavtalet. De upprättar också skriftliga avtal med berörda kortutgivare om de tjänster de vill utnyttja. Ramavtalen ska tillgodose alla myndigheters behov oberoende av hur stora de är eller hur omfattande deras betalningsverksamhet är.

F
A
K
T
A

Statens användning av betalkort under ramavtalet 2003¹

Antal användare: ca 270 myndigheter

Antal betalkort: ca 20 000

Antal ramavtal: 3 banker/kortutgivare

Total inköpsvolym: ca 1 miljard kronor

¹ Endast myndigheter under regeringen har haft möjlighet att avropa ramavtal t o m 2004.

F
A
K
T
A